

Actualitat de la Societat Catalana de Pedagogia

A cura de Carme Amorós i Basté

Juny-octubre del 2015

2a Jornada del Currículum Bimodal a Catalunya

El dilluns 8 de juny va tenir lloc al Col·legi de Llicenciats de Catalunya un curs/seminari breu de formació bàsica sobre què és i com s'ha d'aplicar el currículum bimodal adreçat al professorat dels centres de nova incorporació i, també, als dels centres que hi participen des de fa temps, en què s'exposaren les novetats més rellevants introduïdes en aquest projecte/recerca.

Es va facilitar i es va debatre el document: «Millorar els aprenentatges i reduir el fracàs escolar», elaborat pel doctor Pere Marquès (2015). Vegeu: [http://peremarques.net/UAB – grup DIM](http://peremarques.net/UAB-grupDIM).

S'hi van presentar també els resultats de la recerca sobre els resultats de l'aplicació del currículum bimodal a Catalunya (recerca de la SCP) i també de la recerca en l'àmbit internacional que s'està fent des de fa quatre anys (al voltant de cinquanta centres i cinc-cents professors).

El seminari va oferir també ponències de diversos centres en què s'exposaren exemples concrets d'aplicació i de valoració del projecte-recerca del currículum bimodal.

Va intervenir també en el seminari el doctor Xavier Ureta, coordinador del Grup de recerca de la SCP: Narracions i Pedagogia, i donà a conèixer els objectius i les activitats més rellevants del grup.

Assemblea general i Assemblea extraordinària de la Societat Catalana de Pedagogia

El 17 de juny va tenir lloc l'Assemblea general de la Societat Catalana de Pedagogia, a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans, en sessió ordinària, en què es van abordar els punts següents: lectura i aprovació de l'acta de l'assemblea anterior; memòria d'activitats del curs 2014-2015; proposta de socis emèrits; incorporació de nous socis; informe econòmic de tresoreria.

A continuació, es va iniciar l'Assemblea extraordinària per elegir la nova Junta de govern. Acabava un període de quatre anys de la junta sortint, que convidava a una reflexió sobre el paper de la junta i dels socis en la SCP. Es pot llegir el document amb les paraules del president al web:

<http://blogs.iec.cat/scp/wp-content/uploads/sites/13/2015/06/SCPassemblea2015president2.pdf>

Nova Junta de govern de la SCP per al període 2015-2019

Martí Teixidó i Planas, president.

Joan Mallart i Navarra, vicepresident d'activitats i de projecció.

Carme Rider i Serra, secretària.

Maria Dolors Maura i Pascuet, tresorera.

Joan Rué i Domingo, director de publicacions.

Carme Amorós i Basté, vocal adjunta de publicacions.

Òscar Garcia i Nicolau, vocal de comunicació i del portal web.

Josep Maria Turuguet i Salgado, vocal de manteniment de la xarxa social.

Núria Rajadell i Puiggròs, vocal de cooperació amb universitats.

Elena Venini i Redín, vocal de les comarques de Tarragona.

Josep Serentill i Rubio, vocal de les comarques de Lleida.

Antoni Perulles i Rull, vocal de les comarques de l'Ebre.

Antoni Portell i Llorca, vocal de les comarques interiors (Vic-Manresa).

Diego Gómez i Garcia, vocal corresponent al País Valencià.

Ramon Bassa i Martín, vocal corresponent a les illes Balears.

Mar Camacho i Martí, enllaç amb les institucions europees.

NOTA: Queda pendent la cobertura de diverses vacants amb la incorporació progressiva de professionals que aconsegueixin el perfil requerit i, al mateix temps, tinguin la disponibilitat necessària.

Aportació de la Societat Catalana de Pedagogia a la Universitat Catalana d'Estiu: «El plurilingüisme a l'Europa romànica»

A continuació es presenta el text que sintetitza el marc i la recerca en el camp de l'ensenyament plurilingüe, que es va presentar a la UCE i que s'ha difós a través de la pàgina web de la SCP.

Prada de Conflent, 22 d'agost de 2015

L'ensenyament bàsic de tots els països d'Europa inclou una llengua estrangera. Si als inicis del segle xx era la francesa la més habitual i l'anglesa quedava restringida als usos comercials, al darrer terç de segle es va anar generalitzant l'anglès com a llengua estrangera apresada en primer lloc. Als països amb llengua pròpia del territori on la llengua oficial de l'Estat és una altra, els ciutadans han d'aprendre tres llengües pel cap baix i els més ben dotats en poden aprendre una quarta.

Les orientacions més pragmàtiques han dut a voler garantir la llengua oficial de l'Estat i una llengua de caràcter transnacional com l'anglès. Les dues llengües s'aprenen per separat, amb molt d'esforç i amb una competència més aviat limitada si no es fa una estada a l'estranger. L'aprenentatge queda tancat a cada llengua per separat i és un aprenentatge passiu que no activa la capacitat humana d'aprendre llengües escoltant i parlant, encara que amb errors, que parlant és com es van polint. L'estudi simultani de llengües observant-hi coincidències i diferències activa mecanismes mentals de caràcter proactiu.

El Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar (Consell d'Europa, 2002) va marcar una línia d'orientació clarament multicultural que avala l'aspiració dels països de llengua catalana.

Presentem el Marc d'Ensenyament de Llengües Vives (2015) per tal que cada institució escolar elabori el seu projecte plurilingüe a partir de la llengua del territori, aprofitant el ric patrimoni de llengües romàniques de territoris pròxims i garantint l'anglès com a llengua transnacional a tots els ciutadans. Es fonamenta en dos pilars que caracteritzen un nou model català d'ensenyament de llengües. 1. El Termòmetre Lingüístic, instrument de diagnòstic pedagògic de la competència lingüística a cinc anys d'edat (2013), que permet pronòstic pedagògic i itineraris personalitzats. 2. L'aprenentatge simultani de llengües enfront del sistema seqüencial dominant. El Termòmetre Lingüístic ha estat aplicat a cent cinquanta escoles catalanes i a trenta escoles occitanes i es disposarà de l'adaptació a les variants lingüístiques balears el proper curs. Les escoles occitanes Calandretas estan aplicant l'aprenentatge simultani i han introduït un temps de famílies de llengües en què caben també les minoritàries d'alumnes nouvinguts.

La Universitat Catalana d'Estiu, punt de trobada de docents de totes les terres de llengua catalana, és el marc idoni on presentar aquests instruments, escoltar els participants i anar-lo estenent a les institucions escolars que faran el seu projecte plurilingüe arrelat al seu entorn. L'Institut d'Estudis Catalans ha subscrit un conveni de col·laboració per editar els materials amb Santillana per tal que arribin arreu. Tot respon a la necessitat social actual, ha estat elaborat amb fonamentació científica i consistència pedagògica, i d'aquí a uns quants anys es parlarà del model català d'ensenyament de llengües.

Publicació: Marc d'Ensenyament de Llengües Vives

Aquesta publicació és el marc de referència fonamental per elaborar el projecte d'ensenyament plurilingüe a les escoles de llengua catalana, oberta a llengües romàniques amb l'anglès com a llengua transnacional. Estarà disponible el curs 2015-2016 per a les escoles i col·legis que han aplicat el Termòmetre Lingüístic (diagnòstic de la competència lingüística a cinc anys d'edat).

Referències documentals al Termòmetre Lingüístic i al Model d'Ensenyament de Llengües Vives TL-MELvives

Tot i que l'any d'inici de la recerca i de les propostes metodològiques en aquest camp va ser el 2014 i que en el número anterior de la *Revista Catalana de Pedagogia* ja se'n va fer esment, tant des de la Junta com des de l'equip de redacció ens ha semblat oportú esmentar totes les referències publicades fins al moment de tancar l'edició d'aquest número, per tal de facilitar-ne la lectura i l'anàlisi als lectors que vulguin endinsar-se en el coneixement del projecte.

Enllaços web

<http://blogs.iec.cat/scp/2014/05/02/prova-de-competencia-linguistica>

<http://blogs.iec.cat/scp/2014/12/11/termometre-linguistic-pilotatge-2015>

<http://blogs.iec.cat/scp/2015/03/15/trobada-pedagogica-i-intercanvi-dexperiencies-propostes-per-a-millorar-la-practica-docent>

El TL-MELvives als mitjans

Dos-cents mestres i directors d'escola es reuniran dissabte a Vic per valorar millores en la pràctica docent (*Butlletí IEC*, 10-04-2015 / *El 9 nou*). Vegeu:

http://www.iec.cat/activitats/noticiasencera.asp?id_noticias=1392

http://www.el9nou.cat/noticies_o_0_/41410/l%E2%80%99institut-d%E2%80%99estudis-catalans-reuneix-200-mestres-directors-vic

http://www.iec.cat/activitats/butlleti/detall_opinio.asp?id_noticias=1106&numero=185

Un termòmetre per ensenyar millor l'anglès (*El Punt Avui*, 16-04-2015). Vegeu:

<http://www.elpuntavui.cat/article/2-societat/5-societat/843040-un-ltermometre-per-ensenyar-millor-langles.html>

Rider, C. L'adquisició de la competència plurilingüe. Contribució a l'Ensenyament de Llengües a Catalunya (*Butlletí IEC*, març del 2014). Vegeu:

http://www.iec.cat/activitats/butlleti/detall_opinio.asp?id_noticias=1106&numero=185

Rider, C. El Termòmetre Lingüístic en un Marc d'Ensenyament de Llengües vives (*Butlletí IEC*, març del 2015). Vegeu:

http://www.iec.cat/activitats/butlleti/detall_opinio.asp?id_noticies=1411&numero=197.

Necrològica

Ramon Canals i Casas, psicopedagog (†). 26 de juny de 2015.

Text publicat a la pàgina web el 29 de juny de 2015 per Martí Teixidó i Planas.

Ramon Canals ha arribat al final del camí de vida amb vuitanta-set anys. Ens ha deixat feina feta que reconeixem i agraïm.

Ramon Canals, psicopedagog, ja va encapçalar i va dirigir el GuPuSuPu, el Gabinet psicopedagògic de l'Escola Costa i Llobera el 1964, en què estudiava en equip les necessitats d'educació especial dels alumnes. Va ser professor de psicologia de l'Escola de Mestres de Sant Cugat, de la Universitat Autònoma de Barcelona i de la Universitat de Girona.

Ramon Canals va impulsar la represa de la mesura objectiva del treball escolar d'Alexandre Galí, les proves de contrast regular dels aprenentatges assolits entre inici i final de curs que feien les escoles Costa i Llobera, Talitha, Heura, Tot i Guida i les analitzaven conjuntament.

Membre de la Societat Catalana de Pedagogia de la seva creació ençà (núm. 19), ara amb la condició d'emèrit. Li fem un reconeixement per haver impulsat la psicologia escolar que no es limitava a l'explicació. Les contribucions a l'aprenentatge de la lectura amb estudis longitudinals; les reunions regulars per «parlar d'infants» (orientació escolar) en equip i les adaptacions de les proves Galí. Una psicologia de l'aprenentatge que enllaça amb la pedagogia.